

Številka: 00104-363/2020/5

Datum: 8. 10. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje Dušana Šiška v zvezi s povračilom potnih stroškov Zavoda za zdravstveno zavarovanje

Na Vlado Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) je bilo naslovljeno poslansko vprašanje poslanca Dušana Šiška, v katerem izpostavlja, da je zavarovana oseba 28-krat obiskala ustanovo in uveljavljala kilometrino. V konkretnem primeru je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod) ugotovil, da je zavarovana oseba upravičena do povračila potnih stroškov v višini 2,86 evra. Znesek naj bi bil nakazan na bančni račun. Poslanec navaja, da če se upoštevajo čas za pripravo obračuna, bančni stroški, stroški papirja, tiskanja in pošiljanja dokumenta, je strošek višji od povračila.

Poslanec sprašuje:

1. koliko odločb o povračilu stroškov je izdal Zavod, ker se zavarovane osebe niso strinjale z obvestili o povračilu stroškov v zadnjih petih letih po posameznih letih;
2. zakaj se pri obračunu kilometrine upošteva le 10 % cene litra euro super bencina za kilometer na dan potovanja;
3. zakaj mora zavarovana oseba sama kriti potne stroške od višine 3 % minimalne plače na mesec (prikazano kot mesečni odbitek);
4. kakšne možnosti ima zavarovana oseba glede prevoza k zdravniku oziroma na zdravljenje ter v katerih primerih se zavarovani osebi zagotovi brezplačen prevoz v zdravstveno ustanovo ali na zdravljenje.

Glede na to, da povračila potnih stroškov spadajo v pristojnost Zavoda, je Vlada RS za odgovore zaprosila Zavod, ki jih v nadaljevanju povzema.

Pravica do povračila potnih stroškov je urejena v 39. do 44. členu Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 114/2006-ZUTPG, 91/2007, 76/2008, 118/2008 Skl. US: U-I-163/08-1, 62/2010 – ZUPJS, 40/2012 – ZUJF, 21/2013 - ZUTD-A, 63/2013 – ZUIPTDSV, 91/20013, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1 in 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 63/19; v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ), ter v 153. do 156. členu Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 30/03 - prečiščeno besedilo, 35/03 - popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 - popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09 in 30/11, 49/12, 106/12, 25/14, 85/14, 10/17 – ZČmlS , 64/18 in 4/20; v nadaljnjem besedilu: Pravila).

1.

Glede števila izdanih odločb v zvezi s povračili potnih stroškov je iz spodnje tabele razvidno, koliko odločb je izdal Zavod v zadnjih petih letih, kadar se zavarovane osebe niso strinjale z obvestilom o povračilu potnih stroškov in je odločbo izdala območna enota Zavoda.

Leto	2015	2016	2017	2018	2019	skupaj
Število odločb	598	882	866	955	960	4261

Ob tem pojasnjujejo, da je bilo npr. leta 2019 izdanih 22.363 obvestil o nakazilu in v 960 primerih, kar pomeni 4,3%, se zavarovanci niso strinjali z nakazilom.

2.

Višina povračila potnih stroškov je določena v 154. členu Pravil, in sicer je zavarovana oseba upravičena do povračila stroškov za prevoze z javnim prevoznim, če pa ne predloži vozne karte, se obračuna povračilo za prevoz z osebnim avtomobilom, in sicer v višini 10 % cene litra euro super bencina na kilometer v posameznem koledarskem mesecu. Že leta 1994 je bila v Pravila vnesena določba, da če zavarovana oseba potuje v drug kraj z osebnim avtomobilom, ker javno prevozno sredstvo ni dosegljivo, je upravičena do povračila prevoznih stroškov v vrednosti 10 % cene litra super bencina na kilometer (ob upoštevanju mesečnega odbitka). Podobna določba je tudi v veljavni kolektivni pogodbi za javne uslužbenke, po kateri imajo primarno pravico do povrnitve potnih stroškov v višini javnega prevoza. Če ta ni mogoč, je v skladu z ureditvijo v kolektivni pogodbi določena kilometrina v višini 8 % cene neosvinčenega 95-oktanskega bencina.

3.

Glede vprašanja, zakaj mora zavarovana oseba sama kriti stroške do višini 3 % minimalne plače, pojasnjujejo, da je v prvem odstavku 41. člena ZZVZZ določeno, da pripada povračilo prevoznih stroškov zavarovanim osebam za najkrajšo razdaljo do najbližjega zdravstvenega zavoda oziroma zdravnika po ceni javnega prevoza. Prvi odstavek navedenega člena nadalje vsebuje navedbo, da Zavod določi znesek, do katerega se ti stroški ne povrnejo. Z navedeno dikcijo je torej zakonodajalec podelil pooblastilo Zavodu za določitev zneska, do katerega se prevozni stroški ne povrnejo. Zavod je zato v 154. členu Pravil določil, da se povračilo potnih stroškov za najkrajšo razdaljo do najbližjega izvajalca zmanjša za 3 % minimalne plače, veljavne v istem mesecu, torej v mesecu potovanja. Lastni prispevek v višini 3 % minimalne plače je bil določen z novelo Pravil iz leta 1998 (Uradni list RS, št. 3/98). Pred to spremembo Pravil je znašal 5 % zjamčene plače.

Črtanje lastnega prispevka v celoti bi dejansko pomenilo obid določbe prvega odstavka 41. člena ZZVZZ v delu, ki določa, da Zavod določi znesek, do katerega se ti stroški ne povrnejo. Zakonodajalec je torej predvidel, da zavarovana oseba del stroškov nosi sama.

Tudi na drugih področjih je povračilo potnih stroškov vezano npr. na povračilo le določenega odstotka stroškov, ki nastanejo pri prevozu, ali z omejitvijo, da se priznajo potni stroški le v višini najcenejšega prevoznega sredstva, ipd.

4.

Glede možnosti prevoza zavarovanih oseb k zdravniku oziroma na zdravljenje pojasnjujemo, da ima zavarovana oseba v skladu s 54. členom Pravil pravico do prevoza z reševalnim in drugim vozilom, kadar iz zdravstvenih razlogov ni mogoče opraviti prevoza z javnim prevoznim sredstvom. Ti prevozi so:

1. nujni prevozi, ko je treba zagotoviti čimprejšnjo zdravniško pomoč in preprečiti najhujšo možno posledico za življenje ali zdravje zavarovane osebe, za zdravje drugih in v vseh primerih, ko zavarovana oseba potrebuje takojšnjo nujno zdravljenje in nujno medicinsko pomoč;
2. prevozi, ki niso nujni, ker ne gre za reševanje življenja ali prevoz zaradi nujnega medicinskega posega, ampak za prevoz nepokretne zavarovane osebe do zdravstvenega zavoda ali zdravnika in nazaj ali prevoz osebe na in z dialize;
3. kadar bi bil prevoz z javnim prevoznim sredstvom ali osebnim avtomobilom lahko škodljiv;
4. prevozi zavarovane osebe s spremstvom zdravstvenega delavca.

V skladu s 181. členom Pravil zavarovana oseba lahko uveljavi pravico do prevoza, ko njen osebni zdravnik ugotovi, ali je ta potreben in utemeljen. Če gre za prevoze na dializo in z dialize, lahko listino za naročilo prevoza izda napotni zdravnik. Enako lahko napotni zdravnik odredi prevoz, kadar je treba zavarovano osebo premestiti v drugo bolnišnico, iz bolnišnice v zdravilišče, iz bolnišnice ali iz zdravilišča na dom glede na njegovo zdravstveno stanje ali od specialista na dom. Če pa naroči prevoz z reševalnim vozilom zavarovana oseba ali njeni svojci oziroma kdo drug v njenem imenu, sama poravna stroške prevoza. Zavarovana oseba lahko zahteva povračilo stroškov od Zavoda, če zdravnik, ki jo je prevzel v zdravljenje, ugotovi, da je bil prevoz nujen in ji o tem izda potrdilo (183. člen Pravil).